

Fr. R. Krestzwar
 nim EN- Krestz
 Roomorhoo

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

shes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 45

Tallinn, 10. novembril 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

PÖLLUMAJANDUS	
Müügi- ja ostuainete hinnad põllumajanduses	822
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Töötlolu ja palgad tööstuses 1. X.	822
Raudteetegevus ja -tulud septembris 1936.	825
Uus raudtee- ja mereveotariif Eesti ja Poola vahel	825
Lühituudiseid	826
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	827
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	828
Põllumajanduslik väljavedu	828
Peekoniturg	829
Tapaloomade ja lihaturg	829
Kanamunaturg	830
Piimaturg	830
Teraviljaturg	831
Linaturg	831
Kartuliturg	832
Aedviljaturg	832
Kalaturg	833
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Läti raudteede tegevus ja tulud eelarveaasta esimesel veerandil 1936/37.	834
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	834
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Briti majanduspoliitika pärast kullablokimaade vääringute devalveerimist	835
Soome-Tšehhoslovakkia kaubandussuhted	836
Soome-Itaalia uus kaubandusleping	836
Soome-Saksa maksevahekorrad	837
Taani majandus	837
Võli- ja piimahindade reguleerimine Rootsis	838
Rootsi kalaeksport Tšehhoslovakkiasse	838
Sõõgikartulite sisseveo suurendamine Šveitsis	838
Šveitsi ühinemine ameerika-inglise-prantsuse vahel	838
Riikliku metallitööstuse edu Lätis	838

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
<i>Agricultural Selling and Buying Prices</i>	822
INDUSTRY AND TRADE	
<i>Employment and Wages in Industry on October, 1.</i>	822
<i>Activity and Revenue of Railways in September, 1936</i>	825
<i>New Railway and Shipping Freight Rates between Estonia and Poland</i>	825
<i>Sundry Information</i>	826
PRICES	
<i>Prices and Quotations</i>	827
AGRICULTURAL MARKETS	
<i>Butter Market</i>	828
<i>Exports of Agricultural Products</i>	828
<i>Bacon Market</i>	829
<i>Cattle and Meat Market</i>	829
<i>Egg Market</i>	830
<i>Milk Market</i>	830
<i>Grain Market</i>	831
<i>Flax Market</i>	831
<i>Potato Market</i>	832
<i>Vegetable Market</i>	832
<i>Fish Market</i>	833
FOREIGN COUNTRIES	
<i>Activity of Latvian Railways During the First Quarter of 1936/37 Budget Year</i>	834
INFORMATION PART	
<i>Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return</i>	834
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
<i>British Economic Policy after Devaluation of Currencies by Gold Block Countries</i>	835
<i>Finnish-Czechoslovakian Trade Relations</i>	836
<i>Finnish-Italian Trade Agreement</i>	836
<i>Finnish-German Clearing</i>	837
<i>Economic Conditions in Denmark</i>	837
<i>Regulation of Butter and Milk Prices in Sweden</i>	838
<i>Swedish Fish Export to Czechoslovakia</i>	838
<i>Increased Import of Food Potatoes to Switzerland</i>	838
<i>Switzerland's Adherence to American-English Franch Currency Agreement</i>	838
<i>Success of State Metal Works in Latvia</i>	838

PÖLLUMAJANDUS

MÜÜGI- JA OSTUAINETE HINNAD PÖLLUMAJANDUSES. AGRICULTURAL SELLING AND BUYING PRICES.

Meie põllumajandussaaduste müügihindade tase ja ka ostujõud kõvenes k. a. võrdlemisi tunduvalt võrreldes eelmiste aastatega. Konjunktuurinstituudi andmeil toimus 1932—1936 müügi- ja ostuainete hindade liikumine järgmiselt:

Põllumajanduslike müügi- ja ostuainete hindade indeksid (1927—31 = 100)

Indexes of Agricultural Selling and Buying Prices (1927—31 = 100).

	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36
Müügiained <i>Selling Prices</i>	49,8	61,9	58,4	64,8
Sellest				
loomad ja loomasaad.	40,4	60,1	56,0	62,6
põllusaadused	66,8	70,1	69,8	75,9
Ostuained — <i>Buying Prices</i>				
.	76,2	82,6	81,4	81,7
Müügiainete ostujõud	65,8	74,6	71,8	77,8

Põllumajanduslike müügiainete hinnad olid möödunud põllum.-aastal kõrgemad eelmisist. Seejuures toimus hindade liikumine viimaseil kuul tõususuunas eriti kiirelt. Nii oli põllumajanduse müügiainete hindade indeks k. a. (sulgudes l. a. sama kuu indeks) mais 66 (59), juunis 66 (57), juulis 70(50), augustis 73(60) ja septembris 73(63). Seega olid põllumajanduse müügiainete hinnad augustis 21% ja septembris 14% võrra kõrgemad kui m. a. samul kuul.

Põllumajanduse ostuainete hindade tase püsis viimasel kolmel p.-aastal võrdlemisi ühtlasena. Seevastu võime aga viimaseil kuul panna siiski tähele tõusu, võrreldes m.

a. sama ajaga. Nii oli põllum. ostuainete hindade indeks k. a. (sulgudes l. a. sama aja indeksid) mais, juunis, juulis 84(79), augustis 85(79) ja septembris 87(79). Seega oli põllumajanduses tarvitataivate ostuainete hindade tase augustis 7% ja septembris 10% kõrgem kui m. a. samul kuul.

Müügiainete hindade suurema kõvenemise tõttu, võrreldes ostuainete hindade liikumisega, on ka ostujõud paranenud. 1932/33 a., s. o. enne rahavääringu ümberhindamist, oli müügiainete ostujõud 65,3 l. a. 77,3 vastu, paraneses seega 18% võrra. Käesoleval p.-aastal toimus ostujõu liikumine edasi paranevas suunas. Nii oli põllum. müügiainete ostujõud (sulgudes m. a.) mais 79 (75), juunis 78(72), juulis 83(73), augustis 86(75) ja septembris 84(79). Seega oli müügiainete ostujõud augustis 15% ja septembris 8% kõrgem kui m. a. vastavil kuul.

Põllumajanduse müügiainete ostujõu tase on teatavaks eelduseks põllumajanduse tulundusseisundi kujunemisele, kuid sellest ei nähtu veel tegelikku seisundit ostuainete tarvituse alal. Põhjuseks on siin põllumajanduse tegelik ostujõud, mis avaldub põllumajanduse turutoodangu, s. o. kogumüükide väärtuses. Kuna aga k. a. näib üldine turutoodangu kogus kujunevat madalamaks eelmisest aastast, ei mõjusta hindade taseme tõus turutoodangu väärtuse kujunemist säraselt, nagu kõvenesid hinnad. Põllumajanduse üldine ostujõud näib olevat isegi pisut nõrgem kui m. a.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÖÖLOLU JA PALGAD TÖÖSTUSES 1. X.

EMPLOYMENT AND WAGES IN INDUSTRY ON OCTOBER, 1.

Tööstuskonjunktuuri kujunemine oli k. a. 1. X-ks aktiivsuse iseloomult meie oludes harukordne. Teatavasti kannab meie tööstustegevus suurel määral suvesooset iseloomu. Murdude ja kaevanduste rühmas, mineraalide töötlemise alal, puu-

tööstuses jne., turba- ning telliskivitööstusettevõtted, saeveskid jne. arendavad oma tegevuse haripunktile tavaliselt suvikuil. Siia hulka kuulub veel ehitustööstus. Peamiselt nende alade arvel on inimitööjõu kasutamise ulatus tööstuses

tõmbunud tavaliselt igal sügisel tunduvalt kokku.

Erandiks osutus ses mõttes esmakordselt 1933. a., mil krooni devalveerimise järele aasta lõppkuul, vastupidi tavalisele liikumisele, aktiivsus osutas tõusu. K. a. 1. X-ks kordus sama nähtus veel jõulisemalt ja suuremas ulatuses. K. a. septembri kestel suurenes töötajate arv suurtööstuskäitis, arvestamata ehitustööstust, 1009 isiku võrra. Tõsi küll, osa sellest moodustasid streigi tõttu vallandatud ja hiljem taas tööle võetud Eesti Kiviõli o/ü. töölised. Ka ehitustööstuses on tegevus väga elav, vaatamata sesooni lõpupoole jõudmisele.

Murdude ja kaevanduste rühmas vähendas turbatööstus töötajate arvu 159 isiku võrra. Põlevkivitööstuses suurendati töötajate arvu üldsummas 546 isiku võrra. Ses rühmas suurendas üks Eesti Kiviõli o/ü. töölise arvu 550 võrra, kus 21. IX mindi üle

töötamisele 3 vahetusega ja kogu vahetus töölisi võeti juurde. Peale selle võeti samas ettevõttes juurde vahepeal streigi tõttu vallandatud töölisi.

Mineraalide töötlemise alal ei olnud septembris suuremat muutust. Vaid savitööstus vähendas töölise arvu 77 võrra, kuna teised rühmad — tsemendi-, lubja- ja klaasitööstus töötasid endise tööjõuga.

Metallitööstuses ei olnud 1. X-ks suuremat muutust. Üldiselt suurenes selle rühma töötajate arv 64 isiku võrra. Masinaehitus ja remont suurendasid töötajate arvu 44 ja elektritarvete tööstus (peamiselt raadioaparaatide tööstus) — 35 isiku võrra.

Keemiatööstus on viimasel ajal põlevkiviõlitööstuse arvel arenenud tublisti. Töötajate arvult ületas keemiatööstus tänava 1. X l. a. seisuga 37% ja 1929. a. sama aja seisuga ümmarguselt 3-kordselt. K. a. septembri kestel suurendati keemiatööstuses töötajate arvu

Töölohu ja töölise teenistus suurtööstuses. — Employment and Wages in Large-scale Industries.

	Töötajate arv Number of Workers			Tunniteenus sept. 1936. — Hourly Wages in Sept. 1936									
				Nimesväärtuse indeks					Reaalteenistuse indeks				
	1. X 1936	± %		Snt.	1936. a. II pool = 100		1927-31 = 100		Snt.	Nominal Wages		Real Wages	
		1. X 1936 = 100	1. X 1929 = 100		1936. a. II pool = 100	1927-31 = 100	II Half-year of 1936 = 100	1927-31 = 100		II Half-year of 1929 = 100	1927-31 = 100		
				Mehed — Men					Naised — Women				
I Murrud ja kaevandused — Mines and quarries	4 137	+44,3	+ 45,3	37,4	109,0	107,5	96,5	115,6	24,5	108,9	96,8	96,4	104,1
II Mineraalide töötlemine — Mineral working industry	1 752	+ 1,2	+ 26,7	35,6	115,2	105,6	101,9	113,5	19,6	112,0	100,5	99,1	108,1
III Metallitööstus — Engineering industry	5 427	+17,5	+ 31,7	41,7	103,2	95,0	91,3	102,2	23,4	108,3	92,9	95,8	99,9
IV Keemiatööst. — Chemical ind.	1 876	+37,1	+200,7	32,4	101,6	93,4	89,9	100,4	23,1	98,8	111,8	87,4	120,0
V Nahatööstus — Leather ind.	582	+23,5	+ 51,6	35,3	95,9	88,8	84,9	95,5	20,4	89,5	97,9	70,2	104,9
VI Tekstiiltööstus — Textile ind.	11 092	+ 2,6	+ 5,3	31,8	106,4	112,0	94,2	120,4	25,1	106,4	120,1	94,2	129,1
VII Puutööstus — Woodworking industry	3 421	+15,2	+ 1,6	33,1	108,6	106,7	96,1	114,7	25,1	102,9	104,6	91,1	112,5
VIII Paberitööstus — Paper ind.	2 348	+ 9,5	+ 0,7	33,7	98,5	98,8	87,2	106,2	23,9	100,4	102,2	88,8	100,9
IX Poligraafiatööstus — Polygraphic industry	1 377	+10,2	+ 7,8	44,0	89,8	92,8	79,5	99,8	27,2	90,1	91,0	79,7	97,8
X Toit-, maitseain. ja jookide ts. — Foodstuff, stimul. and beverage industry	3 353	+24,5	+ 35,9	34,7	97,2	95,1	86,0	102,3	13,8	94,5	80,0	83,6	86,0
XI Kehakaitse ja pudukaupade ts. — Clothing a. dry-goods ind.	2 119	+41,8	+252,6	37,5	106,2	80,3	94,0	83,3	22,8	103,2	81,1	91,3	87,2
XII Ehitustööst. — Building ind.	4 665	+54,0	+335,6	37,4	109,4	101,6	96,8	109,2	13,1	96,8	82,8	85,7	83,5
XIII Elektrijaamad ning gaasi ja veevarustus — Electric power plants, gas and water works	1 079	+20,4	+ 48,4	43,0	100,0	89,8	88,5	96,6	27,3	89,2	93,2	78,9	100,2
XIV Puhastustööstus — Sanitation industry	114	+12,9	+ 22,4	31,7	94,6	.	83,7	.	20,0	99,5	.	88,1	.
Keskmine — Average	43 342	+19,0	+ 37,2	37,0	104,8	100,6	92,7	108,2	23,7	102,6	104,9	90,8	112,8

242 isiku võrra. Suurema osa moodustasid sellest Eesti Kiviõli oja-s peale streigi uuesti töölevõetud töölised; töölise arvu suurendas ka kunstsarvetööstus, liimitööstus jne.

Nahatööstuses töötasid septembris peagu kõik ettevõtted endise töölise arvuga.

Tekstiiltööstuses oli tegevus septembris väga stabiilne. Puuvillavabrikuis vähendati töötajate arvu 96 isiku võrra. Kõik teised rühmad suurendasid aga töötajate arvu, nimelt: villatööstus 16, linatööstus 28, nõöri- ja niiditööstus 24 ning tekstiilsegakau-pu valmistavad ettevõtted 61 isiku võrra. Viimane rühm on tekstiiltööstuse alal siseturu arvel arenenud viimasel ajal kõige enam.

Puutööstus andis septembris kõigest rühmadest suurimat tagasiminekut. Tagasiminekut andis nimelt saeveskid (—202 isikut), kuna mööbli- ja vineeritööstustes töötati endise töölise arvuga, mitmesuguste puuesemetetööstus suurendas aga peamiselt poolitööstuse arvel töötajate arvu 47 isiku võrra.

Paberitööstuses suurendasid töötajate arvu mõningad väiksemad ettevõtted, mis andis kogu rühma kohta tõusu vaid 45 isikut.

Poligraafia-tööstuses olid muutused minimaalsed. Üksikuis ettevõtteis ei ulatunud töölise arvu kõikumine üle 10 isiku ning üldiselt kogu rühma kohta oli tõus vaid 3 isikut.

Toit- ja maitseainete ning jookide-tööstuse rühm, kus suurendati töötajate arvu 243 isiku võrra, on aktiivsuse tõusu poolest silmapaistvamaid. Tõusu põhjustas peamiselt maiusainete väljaveo suurenemine ühe suurema šokolaadi- ja kompveki-tööstusettevõtte poolt. Väiksemas ulatuses osutasid tõusu ka teised erialad, peale tubakatööstuse, kus töölise arvu vähendati pisut.

Kehakatte- ja pudukaupade tööstuses suurendati töölise arvu hooajaliselt rõivaõmbluse alal ja kammitööstuses. Lisal suurendati töölise arvu ka saapatööstuses.

Aktiivsuse tõusu tõttu tööstuses on ka tööturu seisund kujunenud töövõtja seisukohalt soodsamaks. Peale selle on tööstus muutunud ka struktuuriselt, mis on soodustavalt

mõjustanud tööstustegevuse sesoonsuse ulatust ja iseloomu.

Mis ulatuses tänavune tööstustegevus erineb sesoonsuse poolest eelmisist, seda iseloomustavad järgnevad suurtööstuse kohta käivad andmed:

Töötajate arvu kõrgseis. Seis sama — % (kõrg-
(arvestamata ehitustööstust) aasta I.X. seis = 100)

	Kuu	arv (1000)	(1000)	
1936	VI	39,5	38,7	— 2,0
1935	VI	35,1	33,4	— 4,8
1934	VII	32,3	29,9	— 7,5
1933	VIII	27,6	25,7	— 6,8
1932	VII	27,9	24,4	—13,4
1929	VII	34,7	30,5	—12,0

Kuigi madalseis ei lange tavaliselt oktoobri-le, mida siin võrdleme kõrgseisuga; et hinnata sesoonsuse ulatust, näitab toodud andmestik ometi, et sesoonsuse ulatus on tööstuses vähenemas. Tööliskonna ja kogu rahvamajanduse seisukohalt on sel asjaolul väga suur positiivne väärtus. Teatavasti ajajärgul enne maailmamajanduskriisi andis puutööstus — ekspordimetsamaterjalide valmistamine — tööstuses üsna suurt sesoonsset kõikumist. See ala on nüüd vähenenud ja väheneb tõenäoliselt edaspidi lähemas tulevikus veelgi. Teisalt on aga arenenud siseturgu varustav tööstuse sektor, kus kõikumine on sesoonselt väiksem. Peale selle esineb siin väga tähtsa positiivse tegurina põlevkiviõlitööstuse areng, mis vajab inimtööjõude enam-vähem püsivalt kogu aasta kestel.

Nii on suurenenud üksikute alade tähtsus, millised võimaldavad enam püsivat teenistust.

K.a. septembri keskmiselt oli teenistus suurtööstusettevõtteis meestel 37,0 snt. ja naistel 23,7 snt. tunnis. See teenistus on meestel 4,8% ja naistel 2,6% kõrgem kui I. a. II poolaasta keskmiselt. Üldiselt on teenistus tõusnud juba pisut üle majanduskriisielse taseme. Võrreldes 1927—31. a. keskmisega, oli tunniteenistuse ostujõud septembris küll kõrgem meestel 8,2% ja naistel 12,8%, kuid võrreldes I. a. sama ajaga oli see hindade tõusu tõttu langenud meestel umbes 7% ja naistel ligi 10%.

RAUDTEETEGEVUS JA -TULUD SEPTEMBRIS 1936.*ACTIVITY AND REVENUE OF RAILWAYS IN SEPTEMBER, 1936.*

K. a. septembri veod põhjustavad tulude suurenemist, mis ületavad l. a. samal kuul laekunud tulu, kuid mitmed tululiigid ei ulatu eelmise kuu tasemeni. Jaamakassade rahalise läbikäigu kokkuvõtete võrdlusest nähtub tulude laekumine tuh. kr.:

	1936	1935	±%	±% eelmise kuuga
Üldse	1111	1006	+10,4	-10,3
sellest: reisijate veost	412	401	+ 2,3	-25,5
pagasi veost	33	28	+17,3	+ 6,5
kauba veost	642	557	+15,3	+ 3,0
mitmesug. tulu	24	20	+20,0	-22,6

Osatähtsusest suurimaks tululiigiks on kaubaveost laekuv tulu (57,8%, 55,4% vastu k. a. kasuks) ületab aasta varem 85 tuh kr ehk 15,3% ja eelmise kuu 3,0%. Reisijatevedu andis tulu mullusest 11 tuh. kr ehk 2,3% enam, kuid vähem eelmisest kuust 25,5%. Üldsummas ületab tänavu septembris laekunud tulu 105 tuh. kr ehk 10,4% mulluse aasta vastava kuu, kuid on eelmisel kuul laekunud tulust väiksem 10,3%.

Sügise tulekuga väheneb reisijate liiklus. Kui eelmise kuu liiklus oli eriti aktiivne, mis oli tingitud osalt põllumajandusnäituste ja koolilõpilaste suurendatud liiklusest algaval õppeaastal, vaibus see septembris tunduvalt.

Tänavune septembri reisijate liiklus ületab nõrgalt eelmise aasta vastava kuu (arvult 893:862 tuh. vastu ehk 3,6%, reis-km. 25655:25616 tuh. vastu ehk 6,2%), kuid on tunduvalt väiksem eelmisest kuust (arvult — 10,2%, reis-km. — 11,8%), mis on tingitud peamiselt huvisõitjate arvulise (—70,1% ja läbisõidu (—68,2%) vähenemisest. Ka teiste piletiliikide kasustamine vähenes, kuid väiksemal määral.

Vastandina sügisele reisijate liikluse kaanamisele muutub kaubavedu aktiivsemaks, K. a. septembri kaubavedu ületab m. a. sama kuu ja ka eelmise kuu veo. Mullu veeti 183 tuh. tn. kaupa, siis tänavu suurenes veetud kauba kogus 203 tuh. tn-le (+10,9%). Vastavalt suurenenud kaubakogusele tõusis ka tn-km arv eelmise aasta 16726 tuh-lt 19286 tuh-le ehk 15,3% võrra. Osalt mõjustas ka keskmise veokauguse pikenemine 91,4 km-lt 95,0 km-le tänavuse tn-km arvu suurenemist. Käesoleva kuu kaubavedu on aktiivsem eelmisest kuust koguselt 8,6% ja tn-km 3,1%.

Pagasivedu suurenes m. a. 0,4 tuh. tn-lt 0,6 tuh. tn-le ja tn-km 49 tuh-lt 62 tuh-le ehk esimene 50,0%, teine 26,5%.

UUS RAUDTEE- JA MEREVEOTARIIF EESTI JA POOLA VAHEL.

NEW RAILWAY AND SHIPPING FREIGHT RATES BETWEEN ESTONIA AND POLAND.

1. X s. a. hakkas kehtima uus kaubaveotariif Poola ja Eesti raudteejaamade ning Tallinna sadama vahel, Gdynia ja Danzigi sadama kaudu.

See tariif on kombineeritud raudtee- ja mereveotariif ning kergendab seetõttu tunduvalt kaupade saatmist Eesti ja Poola vahel, kuna see võimaldub nüüd ühe ainsa konossementiga, mis kehtib raudtee- kui ka mereveoks. See lihtsustab veokulude kalkulatsiooni, ning kauba saatjail ei ole vaja kanda hoolt sadamais ümberlaadimise eest, kuna see teostatakse raudtee ja osavõtjate laevauhisuste poolt.

Ühtlaselt hõlbustab uus tariif kaupade saatmist Poola kaudu ka teisisse maisse, nagu Austriasse, Tšehhoslovakkiasse, Rumeeniasse ja mujale.

Veos Poolast Eestisse arvestab uus tariif muuseas järgmisi kaupu: mitmesuguseid kaupu, suhkrut, soodat, tsinkvalget, rauda ja terast; veos Eestist Poolasse, peale mitmesuguste kaupade on ette nähtud muuseas galaliit, tselluloos, vineer, bituumen ja teisi kaupu.

Tariif avaldatakse eriväljaandena.

LÜHIUUDISEID — SUNDRY INFORMATION.

Majandusminister andis loa:

● A/S-le A. M. Luther, Tallinnas, ühe vineerilõikamismasina ostuks Saksast 26 000 kr väärtuses.

● G. & H. Lellep'ile, Tartus, ühe automaatiivsaõela ja liivasegaja ostuks Saksast 1500 kr väärtuses.

● Värvimis- ja keemilisepuhastustöökojale K. Dethloff, Tallinnas, Maakri 23 auruurvevähendaja ja õlikõrvaldaja ostuks koguväärtuses 6600 kr.

● Nahavabrikule „Kalev“ — S. Koblenz jt., Tartus, ühe nahahööveldamismasina ostuks Saksast 2350 kr väärtuses.

● J. Teär'ile, Kuressaares, ühe 14 h. j. mootorvintsi ostuks Rootsist kr 2200 väärtuses ehitatava mootorpurjelaeva varustamiseks.

● Eesti Tarvitajateühisuste Keskkühisusele, Tallinnas, ühe friktsioonipressi ostuks Saksast 3400 kr väärtuses.

● A/S-le Uus Balti metsatööstus, Tallinnas, poleertrumli, hööveldamasiina ja kuivatusseadise osade ostuks Rootsist ja Soomest koguväärtuses 3800 kr.

● U/ü. K. Jürisson & Ko-le, Tallinnas, ühe poolautomaat šabloonidreipingi ostuks Saksast 1950 kr. väärtuses.

Masinaid ja seadised on määratud ettevõtete seadiste uuendamiseks ja ajakohastamiseks.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● Suka-, pitsi- ja trikootööstusele o/ü. H. Rõivas & A. Poleschuk, Tallinnas, Tondi 27 asuvas kudumistööstuses töötamiseks kuni 1. XII k. a. tingimusel, et kindlustamata lae osa ei koormataks lubamatult. Ettevõttes leiab tööd 45 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid. Kootakse sukki, sokke, pitse, paelu ja trikootooteid.

● A/S. „Laferme“le“, Tallinnas, Pirta tee 16/18, asuvas litograafia-osakonnas

töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 70 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid. Valmistatakse mitmesuguseid litograafia- ja kartonaažtöid, peamiselt a/s. „Laferme“ tubakavabriku tarvete rahuldamiseks.

● Narva linnavalitsusele Narva linna pumbamajas edasitöötamiseks. Pumbamajas töötab 3 masinisti. Jõumasinaiks elektrija bensiinimootorid ning aurupump, kogujõuga 90 h. j.

● J. Lorup'ile, Tallinnas, Kopli 79 asuvas klaasivabrikus keskkütte-katlamaja ehitamiseks.

● T. Kaarmann'ile, Tallinnas, Aia 10-a, asuvas klaasilihvimistööstuses „AARE“ töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaks 5 h. j. elektrimootor. Lihvitakse mitmesuguseid klaasnõusid.

● Masinaehitusele a/s. Fr. Krull, Tallinnas, Kopli 68 asuva valamistöökoha-töölisteriietus- ja pesemisruumidehoone ehitamiseks.

● T/ü. keemiatehasele „Tallinna Plasteiliit“ — M. Pung & Ko. jõudis lõpule tehasehoone ehitusega ja ümberkorraldamisega end. Böckeri tehases 74. Vajaliku seadise, mis jõudis juba kohale Saksast kohalepaigutamise ja monteerimise algab lähemal ajal. Ettevõtte on esimene säärane Eestis ja tema tööle algamisega kaob vajadus plastiliste ainete sisseveoks.

● A/S. Laboratorium „Viko“, Tallinnas, teatas Majandusministeeriumile, et temal on kavatsus likvideerida oma tööstuse seebi-osakonda ja seepärast võib a/s. pakkuda soovijatele täiesti korras ja tööväimsaid seebitööstusemasinaid ja seadiseid.

Maiusainetetöösturite K. Vellner'i, Aug. Puskar'i ja S. Ginovker'i poolt esitati Sise-ministeeriumile ja registreeriti viimase poolt Üleriiklik maiusainetetöösturite ühingu põhikiri. Ühingu eesmärgiks on maiusainetetöösturite ühendamine, nende huvide arendamine ja kaitsmine ning selle tööstusala esindamine.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 40.	2/XI	26/X	%	Oktoober		English Nomenclature see No. 40.	2/XI	26/X	%	Oktoober	
	8/XI	1/XI		1936	1935		1936	1936			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
Teravill, jahu ja kartul											
1. Rukis	14,25	14,25	0	14,25	12,75	70. Searasv, sulatamata	115	125	-3,0	117	78
2. Nisu	24,00	24,00	0	24,33	17,15	71. " sulatatud	140	145	-3,4	137	105
3. Oder, õlle	—	—	—	—	—	72. Loomarasv, sulatamata	55	60	-8,3	64	54
4. " sööda	16,50	16,50	0	15,75	—	73. " sulatatud	80	80	0	76	71
5. Kaer,	12,75	12,75	0	12,28	—	74. Heeringad	60	60	0	60	45
6. Rukkijahu	15,05	15,05	0	14,98	14,77	75. Räimed, värsked	13	20	+35,0	18	15
7. Rukkipüül	21,15	21,15	0	21,15	22,12	76. Kilud, värsked	40	40	0	34	26
8. Nisupüül (kõrgem sort)	45,00	46,00	-2,2	46,00	32,40	77. Ristikhein	5,5	6,1	-9,8	6,1	7,0
9. Kartulid, ekspord	—	—	—	—	—	78. Aasahain	4,0	5,2	-23,1	4,8	5,6
10. " piirituse	1,90	1,90	0	2,07	1,85	79. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	689
11. " vabriku	—	—	—	1,95	1,68	80. " männi	528	528	0	528	458
Põllumajandussaaduste noteeringud.											
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Juust šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,24	Rukis — (kr. kv.)					
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,75	0,72	82. Hamburg (La Plata)	11,10	11,41	-2,8	11,15	7,79
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,30	42,30	0	42,47	42,98	83. Chicago	12,31	12,09	+1,8	11,91	7,48
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,50	84. Winnipeg	10,08	10,05	+0,3	10,07	6,07
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	2,50	Nisu — (kr. kv.)					
17. " Inglise	—	—	—	—	2,50	85. Hamburg (Manitoba I)	17,50	17,90	-2,2	17,70	14,88
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	45,00	86. Liverpool	15,33	16,33	-2,9	15,56	12,88
19. Tee, Or. Pek., Tsailon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	87. Chicago	15,62	15,58	+0,3	15,52	13,84
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,88	4,88	0	4,88	4,88	88. Winnipeg	14,24	14,90	-4,4	14,96	12,25
21. Heering-, S. Matieas (tünn)	48,50	48,50	0	48,50	37,80	Mais — (kr. kv.)					
22. " Matfals "	52,50	52,50	0	52,50	41,90	89. Chicago	14,32	13,75	+4,1	13,70	8,78
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	37,00 ⁵⁾	37,00 ⁵⁾	0	38,63 ⁵⁾	35,00 ⁵⁾	Piim lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
24. Tsement (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,45	90. I v. piimakauplustele	11,5	11	+4,5	11	10
25. Lubi	2,77	2,77	0	2,77	—	91. I v. piimatööstustele	11	10	+10,0	10	9
26. Tsinkvalge (kg)	0,41	0,41	0	0,42	0,44	92. II v. piimakauplustele	10,5	10	+5,0	10	9
27. Ooker	0,23	0,23	0	0,24	0,22	93. II v. piimatööstustele	9	8,5	+5,9	8	8
28. Värnits	69,50	69,50	0	70,25	68,89	Või (snt. kg)					
Metallid											
29. Raud, sordi	14,75	14,75	0	14,75	14,00	94. Tallinn	140	135	+3,7	140	160
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	95. Kindlustatud hind	170	170	0	154	186
31. Inglise	440,00	440,00	0	440,00	495,00	Londonis.					
32. Seatina	43,00	43,00	0	43,00	45,50	96. Taani	228	212	+5,2	217	280
33. Vaskplekk, punane	157,50	157,50	0	157,50	183,00	97. Eesti	—	—	—	—	—
34. " valge	140,00	140,00	0	140,00	153,00	98. Läti	—	—	—	—	—
35. Tsinkplekk	69,00	69,00	0	69,00	67,50	99. Leedu	—	—	—	—	201
Riie ja nahk											
36. Puvillaneriie, bias (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	100. U.-Meremaa	—	182	—	178	211
37. " mitka	0,42	0,42	0	0,42	0,42	Manchesteris.					
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,18	101. Taani	229	216	+6,0	222	234
39. " Am. nah. I s. "	2,50	2,50	0	2,50	2,46	102. Eesti	187	174	+7,5	181	218
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,70	2,60	+3,8	2,56	2,51	103. Läti	187	174	+7,5	180	218
41. " sapa	2,30	2,30	0	2,30	2,75	104. Soome	206	195	+5,6	202	226
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80	105. Rootsi	207	196	+5,6	202	228
43. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,83	Baris'is.					
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	4,60	106. Saksa margivõi	351	351	0	351	356
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,25	107. Peen melireivõli	343	343	0	343	348
46. Petroleum, Vene ja Am.	12,00	12,00	0	12,00	10,25	108. Meiereivõli	332	332	0	319	337
47. Bens., Riigi Põlevkivi. (lt)	0,28	0,26	0	0,28	0,26	109. Kopenhaagenis. — Taani	—	167	—	174	188
48. " Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,29	0,29	0	0,29	—	Peetkon. (snt. kg)					
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	15,5	14,8	+4,7	14,8	14,8	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	84 ²⁾	83 ²⁾	-4,5	88	70
50. Sepikujahu	28,0	28,0	0	28,0	27,3	111. " { 55,5—59,5 " " }	79 ²⁾	82 ²⁾	-3,7	83	65
51. Manna	50	50	0	50	42	112. " { 72,5—75,0 " " }	75 ²⁾	79 ²⁾	-5,1	79	61
52. Kartulijahu	35	35	0	35	28	Londonis (kõrgem not.)					
53. Kartulid	3,2	3,5	-3,8	3,8	3,8	113. Taani	160	160	0	172	163
54. Suhkur	44	44	0	44	44	114. Eesti	148	144	+2,8	154	155
55. Sool	5	5	0	5	5	115. Läti	148	144	+2,8	154	154
56. Piim, II valik	12	12	0	12	10	116. Leedu	148	144	+2,8	154	155
57. Lanavõli	180	180	0	174	171	117. Rootsi	153	153	0	165	159
58. Kõõgivõli	165	170	-2,9	162	153	118. Iiri	162	162	0	169	164
59. Koor, röösk (liiter)	108	108	0	108	103	119. Poola	148	144	+2,8	154	152
60. " hapu	110	110	0	105	96	Lina — Võru-Peetsert.					
61. Kanamunad (paar)	12	12	0	11	12	120. Ristna (R)	106	105	+0,9	99	116
62. Sealiha, keeduliha	90	100	-10,0	102	65	121. Hoffdreiband (HD)	97	96	+1,0	90	107
63. " praeliha	90	100	-10,0	102	70	122. Dreiband (D)	88	87	+1,1	81	98
64. Loomaliha, supiliha	45	50	-10,0	50	41	123. Ordin-dreiband (OD)	79	78	+1,3	72	87
65. " praeliha	75	70	+7,1	78	58	124. L. ordin.-dreib. (LOD)	70	69	+1,4	62	76
66. Vaskaliha, esim. veer.	55	55	0	60	53	125. Takuprakk (H)	61	60	+1,7	52	64
67. " tag.	70	60	+16,7	68	66	Mujal Eesti.					
68. Lambaliha, esim. veer.	60	55	+9,1	57	45	126. Ristna (R)	105	104	+1,0	98	114
69. " tag.	65	60	+8,3	62	51	127. Hoffdreiband (HD)	96	95	+1,1	89	105
						128. Dreiband (D)	87	88	-1,2	80	96
						129. Ordin.-dreiband (OD)	78	77	+1,3	71	85
						130. L. ordin.-dreib. (LOD)	69	68	+1,5	60	74
						131. Takuprakk (H)	60	59	+1,7	51	62

1) fr. Rakvere; 2) 9/XI—15/XI; 3) 2/XI—8/XI; 4) tines teedemaksuga; 5) „Silikaat“; 6) paberkotis.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võiturseisundi kujunemine toimus m. n. paranevas suunas. Nõudmise elavnemine ookeanitaguste maade või järele soodustas olukorra paranemist ning hindade tõusu. Nii noteeriti Londonis taani võihinnaks 125 š cwt, eelmise nädala 118—120 š cwt vastu. Manchesteris noteeriti eesti võihinnaks 104—106 š cwt l. n. 97—99 š vastu, olles seega 7 š cwt-ilt ehk 13 senti kg kohta kõrgem kui eelmisel nädalal. Ka Saksast saadav hind näitas pisut tõusu, olles 159 snt. fob Tallinn. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahekorra kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 140 snt. kg franko saatejaam. Turutendents kindel.

Võihindade liikumine Inglises toimus oktoobris suhteliselt madalamalt kui septembris, võrreldes eelmise aasta hindadega. Nii noteeriti Londonis võihinnaks oktoobris (sulgudes l. a.): Uus-Meremaa 98 (120) š, Austraalia 98 (120) š, Taani 122 (132) š cwt. Manchesteris oli Soome 112 (132) š ja eesti võihinna noteering 102 (119) š cwt. Seega olid k. a. oktoobris võihinnad Inglises madalamad vastavalt päritolumaale — Uus-Meremaa ja Austraalia 18%, Taani 8%, Soome 11% ja Eesti 14%.

Võitagarade liikumine Inglises näitab edasi vähenemist. Nii oli võid külmutusmajades septembri lõpul 1 011 000 kasti oktoobri lõpu 943 000 kasti vastu. Seejuures oli aga võitagarade seis üle 300 000 kasti suurem m. a. sama aja seisust. 1934. a. olid võitagarad külmutusmajades siiski pisut suuremad kui k. a.

Soodsate karjatamisolude tõttu oli k. a. kolmandal veerandil peagu kõigis karjajandusmaais piimatoodang suurem kui m. a. samal ajal. Viimane asjaolu mõjustas ka võipakkumise tõusu ja osaliselt võihinna nõrgenemist. Piimasaaduste importmaais oli piimatoodang k. a. kolmandal veerandil: Prantsuses juulis 3% ja augustis 14% kõrgem kui l. a. samal kuul. Saksas oli piimatoodang juulis 8% ja septembris piirkondade järgi 3—15% suurem. Samuti märgatakse

piimatoodangu tõusu Inglises ja Belgias, Piimasaaduste väljaveomais võime panna tähele samuti piimatoodangu suurenemist. Nii arvatakse piimatoodangu tõusu Taanis 10%-le. Seejuures suurenes või väljavedu Taamist k. a. kolmandal veerandil 38 milj. kg-le l. a. 35 milj. kg vastu ja juustu väljavedu 2,2 milj. kg-le l. a. sama aja 1,5 milj. kg vastu. Soomes tõusis piimatoodang juulis 6%, augustis 10%. Samuti märgitakse piimatoodangu tunduvat tõusu Leedus ja Poolas. Hollandis tõusis piimatoodang kui ka võieksport k. a. Austraalias märgitakse samuti piimatoodangu tõusu, mistõttu suurenes ka võieksport. Nii eksporditi Austraaliast võid k. a. kolmandal veerandil 189 760 cwt. l. a. sama aja 184 960 cwt. vastu. Uus-Meremaal oli piimatoodang juulis ja augustis alla l. a. taseme, kuid tõusis septembris kõrgemale l. a. sama kuu toodetud kogusest. Või väljavedu oli aga nimetatud kuul 707 500 kasti l. a. sama aja 721 100 kasti vastu.

K. a. oktoobris veeti meil võid välja 650 tn l. a. sama kuu 1131 tn vastu. Seega vähenes või väljavedu 481 tn ehk 43% võrra.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalal.		1934. a. 1. I kuni 11. XI	1935. a. 1. I kuni 10. XI	1936. a. 1. I kuni 8. XI
	2./XI- 8./XI 1936	26./X- 1./XI 1935			
VÕI (tonni)					
Butter (tons)	155,8	94,9	9206,9	9811,9	9123,5
Sellest:					
Saksa . . .	52,5	26,4	3822,0	3710,7	2988,6
Inglisse . . .	72,8	68,5	5236,6	5570,2	5988,9
Belgiasse . .	—	—	—	42,3	15,4
Soome . . .	—	—	—	—	2,1
MUNAD					
(tuh. tk.) — Eggs (1000)	788	1028	41860	45055	32901
Sellest:					
Inglisse . . .	36	—	17020	21808	15326
Saksa . . .	647	959	20862	18356	10905
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	3,7	32,9	1906,1	1946,6	2090,6
LINA (tonni) Flax (tons)	24,6	26,2	6309,8	4299,8	3101,8
Sellest:					
Inglisse . . .	4,3	26,0	2725,1	2880,1	2212,8
Belgiasse . .	—	0,1	231,9	70,3	121,6
Soome . . .	10,1	—	465,3	140,3	99,3
Saksa . . .	—	—	1200,5	1097,3	547,0
Prantsuse . .	—	0,1	1531,8	10,3	60,5

K. a. esimese kümne kuu jooksul eksporditi võid 9051 tn l. a. sama aja 9466 tn vastu, vähenedes seega 4% võrra. Kogu väljaveost läks Inglisse 5164 tn, Saksa 3769 tn ja ülejäänud osa teisile turgudele.

M. n. väljaveetud võikogusest läks Inglisse 1478 tünni, Saksa 1128 tünni, Šveitsi 404 tünni, Palestiinasse 40 tünni ja muud müügid 3 tünni.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturg Inglises paranas taas pisut. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering tõusis 2 š tsntn-lt 81 š-le tsntn, kuna nõudmine peekoni järele paranas. Siiski tuli alandada peekonsigade ja elussigade noteeringut, mida põhjustas hooajaline toodangu tõus ja tunduv hinnalangus siseturul. M. n. tapeti eksporttapamajades 1695 siga 1179 sea vastu eelmisel nädalal. K. n. maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg.	84	79	73	
55,5—59 "	79	75	69	Sise-
72,5—75 "	79	75	69	turu-
75,5—80 "	75	71	68	hinnad

ja elussigade eest 58 snt kg.

Järgmine saadeti, ca 1750 siga, läheb Saksa 12. skp. Seega oleks täidetud Saksa lepingust pool.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Elustapaloomade ja lihaturul veiste pakumine keskmine. Nõudmine keskmine. Hinnad pisut paranenud. Eelolevaks nädalaks loota tendentsi kõvenemist.

Nädala keskmiselt maksus pulliliha nuumatuil 38—40 s, keskmisil 32—37 s ja lahjadel 25—30 s kg. Eluskaalu alusel turustati pulle vastavalt eeltoodud sortidele 19—23—25 s kg.

Mullikaliha maksus võrdselt pullilihale. Lehma- ja härjaliha maksus nuumatuil 38—42 s, keskmisil 27—33 s ja lahjadel 19—26 s kg. Eluskaaluhind nimetatud sortidel 14—20—26 s kg.

Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed (päidikud) jäävad ostjale või elusalt, kuid lihahinna järgi, tuleb toodud liha kg hinnale arvata juurde pudemete ja naha arvel pullidele 8—10 s kg ja lehmadele 10—12 s kg.

Vasikaliha pakumine väike. Nädalas turustati vaid 41 elus- ja 412 tapetud vasikat. Liha maksus nuumatuil 70—75 s, keskmisil 55—65 s ja lahjadel 50—55 s kg Eluskaalu alusel maksusid vasikad vastavalt rammususele 35—45—53 s kg.

Lambaliha pakumine suur. Turustati 290 elus- ja 1010 tapetud lammast. Nõudmine lambalihale hea. Siseturul tõusis lihahind 5 snt kg-lt. Tapetud lambad ilma

naha ja pudemeteta maksusid: nuumatud 46—50 s, keskmised 40—43 s ja lahjad 40—42 s kg. Eluskaaluhind nuumatuil 32 s, keskmisil 27 s ja lahjadel 23 s kg.

Eksportlambaliha-noteering püsib ühtlasena juba kauemat aega ning jäi muutumatuks ka l. n., s. o. 60—65 s kg. Eluskaaluhind franko saatejaam 27—29 s kg.

Sealiha pakumine kujunes m. n. eriti suureks. Sõltuvalt pakumisest nõrgenesid hinnad õige tunduvalt. Eelolevaks nädalaks tendents selgusetu.

Nädala keskmiselt maksusid tapetud sead peade-jalgadega 65—75 s ning peekonkaalulised 68 s kg. Eluskaalu alusel turustades maksusid noored sead 52 s ja liha- ning rasvasead 56 s kg.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg.)

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	80—90	30—55	35—45	45—50
Valga	80—90	40—50	45—55	45—50
Pärnu	80—100	33—55	50—55	48—53
Rakvere	80—90	50—65	60—60	50—55
Narva	80—100	35—45	45—55	50—60

Nahkade hinnad: Weisenahad toorelt, soolamata 65 s kg, soolatult 75 s kg. Vasikanahad 4—4.50 kr tk., kaalus üle 3,5 kg hind kr. 1.20—1.30. Lambanahad 2—4 kr tk, sõltuvalt villa pikkusest.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturu seisundi kujunemine m. n. toimus edasi paranevas suunas. Seetõttu võidi tõsta ka meie eksportmunade hinnanooteeringut 130 snt-le kg m. n. 126 snt vastu. Vastavalt noteeritud hinnale maksavad eksportõrid tootjatele vähemalt:

50 gr. raskusist munadest	65 snt.	kümme	ehk	18 snt.	paar
55 " " "	72 " "	" "	" "	14,4 " "	" "
60 " " "	78 " "	" "	" "	15,6 " "	" "

Siseturumunade hinnaks noteeriti alla 50 gr raskusil munadel 40 snt kümme ja üle 50 gr. 52 snt kümme.

Kuigi m. n. püsis munaturul kindel ilme, võis nädala lõpul märkida siiski Inglises üksikute maade munahindades väikest tagasiminekut.

Hindade tõusu haritipp, mis ilmneb tavaliselt novembri lõpul või detsembri algul, näib hakkavat jõudma kätte. Ookeanitaguste maade munade pakumise suurenemisega käib kaasas ka hindade pidev langus maijuunini. Viimast asjaolu mõjustab osaliselt ka L-Euroopa munatootjate maade pakumise suurenemine noorte kamade munemise-ga. Kuna aga meie kanamunade eksport seisab talvekuul, ei oma munahindade liikumine väliseturul sel ajal meile olulist tähtsust.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinna tõus jätkub. Piima nõudmise ja pakumise vahekorra tõttu võis juba eelmisel nädalal ette näha hinna tõusu. Nüüd ongi see osaliselt täitunud. Juba eelmisel nädalal maksti osas kauplustes talupidajatele II valiku rööskpiimast 11 senti liitrist. Käesoleva nädala algul on aga 11 senti maksmine üldisemaks saanud. Ka I valiku rööskpiimahind on tõusnud, samuti saadakse ka piimatööstustele antava piima eest rohkem. Nii maksavad mõned piimatööstused maal II valiku rööskpiima eest 9 senti liitrist, millele linnaveokulu, tammarguseilt 1 sent, tuleb arvata juurde, seega on hind Tallinnas 10 senti liiter.

Noteerimiskomisjoni koosolekul 9. no-

Uue kaubanduslepinguga suureneb meie munade eksport Saksa tuleval aastal, kui arvestada, et Saksas on munahinnad kõrgemad kui mujal, ja et Saksa rahavääring jääb piisima praegusele tasemele, on meie munakaubanduse väljavaated tulevaks aastaks soodsad. Seetõttu tuleb juhtida meil tähelepanu laiendamise mõttes kanakasvatusele kui tulusamale käitisharule.

K. a. oktoobris veeti meil mune välja 5 050 080 tk l. a. sama kuu 5 460 120 tk vastu. Seega vähenes kanamunade väljavedu oktoobris 7,5% võrra, võrreldes eelmise aasta sama kuuga. K. a. esimese kümne kuu vältel eksporditi meilt 41 122 080 muna. Eelmisel aastal sama aja vältel oli kanamunade eksportkogus 43 931 160 tk ehk 6,4% võrra suurem. Kogu k. a. väljaveost läks Inglisse 16 983 720 tükki, Saksa 19 735 200 tk ja ülejäänud osa teisile turgudele.

M. n. maksusid kanamunad siseturul:

Tallinnas	11—14 snt.	paar
Tartus	13—16 " "	" "
Valgas	13—15 " "	" "
Pärnus	12—13 " "	" "
Rakveres	13 " "	" "
Narvas	12 " "	" "

vembril noteeriti piimahindadeks Tallinnas möödunud nädala eest: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11—12 senti ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter; II valiku rööskpiim müügil piimatööstustele 9 senti liiter. Hinnatendents tõusev.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	1. valik		2. valik	
	pudelites lahtiselt		pudelites lahtiselt	
Tallinn	17	—	14	12
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	15	—	—	10
Pärnu	16	12	—	11
Rakvere	12	—	11	9
Valga	13—15	—	—	8—9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Maailma teraviljaturul jätkus hindade langus peale Chicago, kus m. n. noteeringud ületasid eelmise nädala. Heade saagilootuste tõttu suurenesid lõunapoolkera nisu-kasvatatajais mais sealsete maade pakkumised, mis on praeguse väga tagasihoidliku nõudmise juures peamiseks põhjuseks asetleidnud hindade langusele.

M. n. kohta noteeriti tähtsamail teraviljabörsidel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes eelmise nädala hinnad):

Rukis: Chicago 12.31 (12.17), Winnipeg 10.08 (10.05), Hamburg (La Plata) 11.10 (11.41).

Nisu: Chicago 15.62 (15.58), Winnipeg 14.24 (14.90), Hamburg (Manitoba I) 17.50 (17.90), Liverpooi 15.86 (16.33).

Mais: Chicago 14.32 (13.75).

Kindla ostjana esineb praegu toiduviljaturul Itaalia. Sealsete madala omatoodangu ja nisutagavarade suurendamise tagajärjel hinnatakse Itaalia impordivajadust 1936/37. a. ligi 11 milj. kv-le 1935/36. a. 3.7 milj. kv ja 1934/35. a. 4.5 milj. kv vastu. Seega ületab tänavune Itaalia nisuimport ligi kolmekordselt 1. a. taseme ja tõuseb Inglise ja Belgia sisseveo kõrval koguselt kolmandale kohale. Viimaseil andmeil arvatakse kogu Euroopa tänavust nisu sisseveotarvet 114 milj. kv-le 1. a. 100 milj. kv vastu. Suuremad sisseveomaad on Inglise, Belgia ja Itaalia, kellede sisseveotarve on 83 milj. kv ehk ligi kolmveerand üldisest Euroopa impordivajadusest.

Maisiturul on märgata viimasel ajal

Doonau riikide ja Argentiina pakkumise suurenemist, mis on tingitud nende heast maisisaagist. Nii arvatakse Jugoslaavias tänavu rekordtöodangut, mis ületab 1. a. 70% ja tõuseb 5.1 milj. tn-le. Ka Ungaris jätkub tänavu maisi hea lõikuse tagajärjel väljaveoks (m. a. esines sissevedu).

Üldiselt arvatakse tänavust maisi ülejääki Doonau riiges ületavat ümmarguselt 750 tuh. tn võrra kogu 1. a. sealse väljaveo.

Nisutagavarade seis maailmaturul (milj. kv.)

1.X1936	1.IX1936	1.X1935	1.X1934	1.X1933	1.X1932	1.X1931
85,9	80,0	113,7	137,7	140,3	135,2	136,1

Nisutagavarad olid 1. X 36 85,9 milj. kv. Toodud kogus ületab küll kuu aega tagasi oleva taseme 7%, kuid jääb siiski veerandi võrra madalamaks 1. a. samaaegsest seisust ja moodustab vaid 62% tagavarade kõrgseisust (1934). Suurem tagavarade tagasimineku esineb Austraalias, kus 1. X olevald tagavaru hinnati 1,2 milj. kv-le, mis kogus on ümmarguselt 1/3 1. a. samal ajal olevast kogusest. Samuti vähenesid tunduvalt tagavarad ka P.-Ameerika nisutootjais mais ja Argentiinas.

Väikemüügi hinnad siseturul snt kg.

	Tallinn	Tartu	Valga	Pärnu	Rakvere	Narva
rukis	18	13	14	13	13	15
nisu	25	23	23	23	22	25
oder	20	15,5	14	17	14	15
kaer	16	12	12,5	14	12	14
rukkijahu	18	14,5	14,5	16	15	16
sepikujahu	30	28	28	30	28	30

LINATURG. — FLAX MARKET.

Seisund linaturul endiselt kindel. NSVL-st on müüdnud senini ca 14 000 tn lina ja takku uuest saagist. Viimane 2000 tn-ne partii müüdi hinnaga £ 44 kullas fob Leningrad. Kastaleolina IV grupi I sordilt nõuavad nad praegu £ 45 kullas fob, cif-hind seejärgi £ 76,10.

Läti lina järele püsis nõudmine hea, mistõttu Läti linamonopol müüs ca 2000 tn lina vanast saagist ja 1500—2000 tn uuest saagist. Hind oli algul £ 39,5 kullas cif Inglise idasadamad Livoonia R sordi alusel ja lõpuks tõusis £ 42,5 kullas samul alusel.

Linahinnad Šotis cif.

	4.XI 36.	28.X 36.
Võru-Petseri R	£ 70 —71	£ 68—69
Pärnu ülepuhastatud R . . .	£ 70 —71	£ 68—69
Pärnu takk I sort	£ 55 —56	£ 55—56
Läti-Livoonia R	£ 71.10—72	£ 68—69
Vene slanets IV gr. I sort	£ 76 —77	£ 75—75.10

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma istungil 6. XI k. a. Tallinnas Börsikomitee ruumes linahinnad võrreldes eelmise nädalaga 1 sent kõrgemalt, nii et Võru-Petseri lina R sordi hind on 106 snt kg franko kokkustaja ladu, mujal Eestis 1 snt madalam.

Turuhind langes aga 2 snt võrra, nii et I sordi taku hind on praegu 81 snt kg.

Linakaubandus Petseris on elav. Linakvaliteet võrreldes eelmiste laatadega on paranenud — domineerib HD sort. Mujal Eestis on alles algus linakaubanduses. Turule tuleb vaid proovisaadetsi, millised lähevad suurel määral kodumaa-ketrusvabrikuisse.

Ühenduses läti põllutöölaliste puudusega töstis Läti põllutööstusministeerium üles toorlinatööstuste elustamise ja suurejoonelise ülesehitamise küsimuse.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Kuna Tallinna ladudesse on kogunud rohkesti seemnekartuleid, mida pole veel võimalik väljasaata, siis on maal raudteejaamades ajutiselt seemnekartulite vastuvõtt lõpetatud. Kaugelt suurem osa seemnekartuleid on juba võetud kokku. Ainult üksikutes kohtades mõnel põllumehel on veel vähesel määral seemnekartuleid müüjama.

Peale Majasteedi ja Varajase Kollase toodi läinud nädalal Tallinna veel uusi sorte: Erdgold'i, Yorgi hertsog'i ja Bintje't. Erdgold on ühes hinnas Varajase kollasega, kuna Yorgi hertsogist ja Bintje'st maksti kr. 5.00 ümber kv-st franko saatejaam.

Novembri esimesel nädalal söögikartulite väljavedu arenes ainult Soome suunas, kuhu saadeti umbes 1000 kv. Soome väljaveetavad kartulid on kõik ostetud Viru rannast. Elavama nõudmise tagajärjel on Viru rannas kartulihind veidi paranenud, umbes 10—15 senti kv-li kohta.

Läinud nädalal Rootsi kartuleid ei saadatud, sest oktoobris siit väljunud purjekad ei

Seks olevat vaja tinnarguselt 400 linaharimismasinat, millede läbi vabaneb 12 000 töölist, mis annab kokkuhoidu tööpalkades 2 milj. latti. Senini ei ole igatahes tasuvuse küsimus veel lahendatud.

Leedus on otstarbekamaks linastandardimiseks ositatud kogu maa veeleolinade jaoks kahte rajooni. I grupi linad tulevad Põhja-Leedust ja teise grupi omad peamiselt Schamaiten'i ümbrusest. Kasteleolinade jaoks ei ole senini veel erirajooni.

olnud enamuses novembri ajal Stokholmi pärale jõudnud.

Mõned purjekad ostavad Lääne rannas kartuleid, mida kavatakse tuleval nädalal Rootsi saata. Kartulihinnad Stokholmis näitavad tõusvat tendentsi. Edaspidi peaks suurenema Rootsi nõudmine väliskartuli järele.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 9. nov. s. a. noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Lääne rannas kr. 2,00—2,30. kv. Viru rannas kr. 1,80—2,00 kv.

2. Seemnekartul: Majasteet kr. 3,60—4,60 kv. Varajane kollane 4,00—4,60 kv. Erdgold 4,00—4,60 kv. Yorgi hertsog 5,00—5,25 kv. Brintje 4,75—5,00 kv.

Seemnekartuli hind vastavalt tunnustamisklassile ja valikule.

3. Tööstuskartul: tänklisvabrikutes kr. 1,60—2,10 kv, piiritusvabrikutes kr. 1,80—2,20 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturule ilmus m. n. esmakordselt kasvumajatomat. Kuigi välistomatit oli müügil veel küllaldaselt, leidis kasvumajatomat küllalt ostjaid 1,80—2 kr eest kg.

Heas hinnas püsis ka värske sibul.

Muu keeduvilja hind oli endine.

Õunaturul muutus pakkumine suuremaks nõudmisest. Eriti palju pakuti turul peenemat sibulõuna, millist soome turg ei taha võtta hästi vastu. Peenemat sibulõuna müüdi turul 20—25 snt kg, üle 5 sm sibul-

õunte kg hind kõikus 32—36 snt kg-lt. Eelmisel aastal ei olnud meil märgata nii suurt hinnavahet jämedamate ega peenemate sibulõunte vahel, kui sel aastal. Kord-korralt on kasvanud nõudmine parema kauba järele. Kas ei tule sellest järeldada, et meie aiapidajad peaksid hakkama pöörama senisest enam tähelepanu ka õunte suuruse ja õuna-kvaliteedi tootmisele. Õunaeksport areneb veel täie hooga, kuid siiski on märgata juba teatavat tagasitõmbumist.

1.—8. XI veeti meilt välja: sigureid — 245 500 kg, õunu — 51 339 kg ja jõhvikaid — 4 075 kg.

Võrreldes k. a. õunte väljaveoandmeid eelmiste aastatega, näeme oktoobris erilist väljaveo kasvu.

Nii veeti meilt välja õunu:

Aasta	Augustikuul		Septembrikuul		Oktoobrikuul	
	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.
1936	7 138	2 841	60 590	24 085	179 098	79 521

1935	—	—	17 208	6 447	79 890	26 886
1934	104 153	28 086	216 449	56 855	55 691	12 273

Ka sigurite väljavedu on muutunud meil viimaseil kuul elavaks. Üldiselt vedasime välja sigureid sel aastal 8. XI-ni 668 050 kg. Nimetatud summa ületab eelmiste aastate sigurite väljaveo. Meilt veeti välja sigureid:

1935. a. 319 378 kg ja 1934. a. 634 450 kg.

KALATURG. — FISH MARKET.

L. n. veeti välja kala ja kalakaupa ca 7600 kg, sellest värsket koha 3050 kg, haugi 850 kg, ahvenat 300 kg, latikat 400 kg, turska 950 kg ja kalakonserve 2050 kg.

Peipsi ekspordkohast maksti rannikul 65—75 s kg, veeti välja peamiselt Rootsi. Hauge läks Rootsi, Soome ja Šveitsi, ahvenat, latikat ja turska Soome.

Kalakonserve eksporditi P. Ameerikasse 1050 kg, Prantsusse 650 kg, Rootsi 200 kg Soome 100 kg ja Inglisse 50 kg.

Siseturu kalakaubanduses valitses m. n. veidi elavam tegevus. Saarte rannikvetes alanud meresihapüük andis rahuldavaid saake, mistõttu turule tuli õige rohkesti värsket, suitsutatud ja soolatud siiga. Rohke pakkumise tõttu müügihinnad soodsad: siig, keskmise suurusega 50—65 s kg, suured, kuni 80 s kg. Ka Peipsi ja rannikvete ahvenat oli müügil küllaldaselt. Peipsi ahvena müügihind 12—25 s kg, lähemate rannikvete elusvärskel ahvena hind 35—45 s kg. Teisi kalasorte müügil vähe.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad 6.—7. XI 36 (snt kg).

	Tallinn	Narva
Lõhi, värskel, tervelt	—	85—100
Lõhi, lõigatult	200—250	125—150
Angerjas	150—230	—
Ahven, eluvärskel	45	45—50
Ahven, sisevetel	12—25	20—25
Haug, I valik	60—70	45—50
Haug, II valik	30—40	—
Siig	50—80	80

Säinas	30—40	30—40
Koha, II valik	70—100	80
Vimb	85—50	40
Rääbis	80	—

Soolakala müügil rohkesti, nõudmine, eriti soolasiia järele, elav. Soolasiig maksus 60—70 s kg, tursk 30 s kg. Soolasiik 20—25 s kg. Kilu värtsidega 50 s kg, kilu plekknõudes 3 kg — 150 s nõu.

Suitsukala: lõhi 600—1000 s kg, angerjas 200—350 s kg, siig 125—180 s kg, ahven 100 s kg, suitsusiik 10 tk 4 s, praetud silmud 14—15 s paar.

L. n. tuli Tallinna müügile räimi ca 100 000 kg, sellest kalasadama kaudu ca 55 000 kg, koormail ja veoautodel ca 45 000 kg. Osa räimest saadeti edasi Rapla ja Tartu turule.

Kalarannas maksti kalureile 10—12 s kg ja laupäeva keskpäeval saabunud kaladest ainult 7 s kg. Turul müüdi räimi 13—15 s kg. Nädala lõpul müüdi viimaseid kalalaranna turul 10 s kg.

Narva turul räimi rohkesti 15—18 s kg.

Rakvere turul värskel räim (rapitult) 25 s kg.

Kilusaak Tallinna lahes endiselt kehv. Kolga lahes, Eisma ja Narva-Jõesuu rannikvetes, kus liiguvad väiksemad kiluparved, on saak veidi parem. Kolga lahe kilu tuleb müügile Tallinna kalasadama kaudu, kus maksti kilust 36—38 s kg. Müügihind turul 40—45 s kg.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

LÄTI RAUDTEEDE TEGEVUS JA TULUD EELARVEAASTA ESIMESEL VEERANDIL 1936/37.—ACTIVITY OF LATVIAN RAILWAYS DURING THE FIRST QUARTER OF 1936/37 BUDGET YEAR.

Käesoleva eelarveaasta esimesel veerandil oli läti raudteede tegevuses märgata suuremat elavust.

Tulud (1000 Ls.)	1936	1935	±%	±%
Üldse	9 026	8 246	+ 9,5	+10,5
sellist:				
reisijateveost	4 048	3 815	+ 6,0	+15,6
pagasiveost	418	443	- 5,6	+23,1
kaubaveost	3 501	3 210	+ 9,1	+ 6,1
mitmesug. tulu	1 064	778	+36,8	+17,0

Üldsummas suurenes tulu 780 tuh. latti ehk 9,5% võrra (Eestis + 10,5%). Suurenesid kõik tululiigid, peale pagasiveost laekuva tulu, mis ei evi suhteliselt nimetamisväärt osatähtsust üldtuludest. Peamiseks tuluallikaks raudteel on reisijate- ja kaubavedu, mis moodustab üldtuludest 83,6% (1. a. 85,2%), kuna teised tululiigid evivad ca 15%. Reisi- jateveost laekuv tulu oli 228 tuh. Ls. ehk 6,0% võrra suurem ja tulu kaubaveost ületas eelmisel aastal vastaval ajavahemikul laekunud tulu 291 tuh. Ls. ehk 9,1% võrra. Elavama reisijate liikluse tõttu Lätis evib tulu reisijateveost esikoha üldtuludest 44,8% : 46,3% vastu, tulu kaubaveost aga 38,8% : 38,9% vastu aasta varem. (Eestis on aktiiv-

sem kaubavedu ja annab üldtuludest 53,4% : 55,6% vastu, reisijateveost laekus tänavu 41,4% : 39,6% vastu eelmisel aastal).

Samal ajal kulutati korralise eelarve järgi 6811 tuh. Ls. eelmise aasta 6413 tuh. Ls. vastu; seega suurenesid korralised kulud 398 tuh. Ls. ehk 6,2% võrra (Eestis + 2,9%). Era- korraline kulu suurenes eelmise aasta 889 tuh. Ls-lt 1008 tuh. Ls-le ehk 13,4% võrra, kuid uute teede ehitamiskulusid vähendati mul- luse 641 tuh. Ls-lt 599 tuh. Ls-le ehk 6,6% võrra.

Elavamaks muutus ka reisijate liiklus, mi- da iseloomustavad vastavad arvud tuh.:

	1936	1935	±%	±%
reisijate arv	4 582	4 272	+7,3	+13,0
reis.-km arv	195 903	184 962	+5,9	+13,9

Reisijate arv suurenes 310 tuh. ehk 7,3% (Eestis 13%) ja reis.-km 10 941 tuh. ehk 5,9% võrra (Eestis 18,9%) võrreldes eelmise aastaga.

Käesoleva eelarveaasta esimese veerandi kaubavedu muutus aktiivsemaks 93 tuh. tn võrra, suurenedes 698 tn-lt 791 tn-le ehk 13,3%. (Eestis + 4,2%).

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,
31. oktoobril 1936. a.

AKTIIVA

PASSIVA

1. Kättevara: — Reserves:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 174 535,—	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	704 876,51
välisraha	4 723 845,88	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin.	1 212 059,87	a) pangatähed liikvel	45 085 048,—
3. Sisevaklid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavaklid	9 048 958,75	valitsuse	14 940 174,40
põllumajandusl.	1 026 640,85	pankade	7 650 026,28
meisatööstusl.	62 280,07	teised	2 120 369,52
4. Laenud: — Loans and Advances:		4. Muud passivad — Other Liabilities	6 039 452,85
valitsusela	—		
teistele*)	11 787 997,92		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable			
Property and Equipment	2 988 629,27		
6. Muud aktivad — Other Assets	15 639 990,45		
	31 539 947,56		31 539 947,56

Kättevara vaherkord jooksvate kohustustega: } 55,73%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 848 234,43
Includes Ekkr. 1 848 234,43 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

INGLISE.

Briti majanduspoliitika pärast kullablokimaade vääringute devalveerimist.

British Economic Policy after Devaluation of Currencies by Gold Block Countries.

Briti edasise majanduspoliitika sihtjooned tehti kullablokimaade vääringute devalveerimise järele teatavaks Rahvasteliidu majanduskomisjonis varakantsleri Mr. N. Chamberlain'i poolt 6. X peetud kõnedes.

„Mr. Morrison tähendas, et Briti valitsus kavatseb ka edaspidi jätkata liberaalset ja mittediskrimineerivat kaubanduspoliitikat. Loomulikult käiakse peale kullablokimaade vääringute devalveerimist Briti valitsusele peale üksikute majandusrühmade poolt astuda samme mõningate majandusalade kaitseks end. kullablokimaade võistluse vastu. Senine briti kaubanduspoliitika jätkamine sõltub seepärast suuresti sellest, kas äsja kullavääringust lahkunud maad loobuvad või mitte senisest äärmuseni väljakujunenud kaubanduse kaitsepoliitikast. Peaks kaubandustakistused jääma kehtima, osutub Briti valitsusel parima tahtmise juures võimatuks panna vastu Briti majandusringkondade survele ning ta on sunnitud võtma revideerimisele oma senist kaubanduspoliitikat. Nagu teada, vähendati Prantsuses sisseveotolle ning kaotati osa kontingente, tolle vähendasid ka Itaalia ja Šveits.“

Mr. Chamberlain toonitas, et sterling-dollar-frangi kokkulepe on suureks saavutiseks rahvusvahelise koostöö alal majanduselu konsolideerimiseks. Ses kokkuleppes ettenähtud kaubandustakistuste lõdvendamine mõjub elustavalt rahvusvahelisele kaubandusele. Briti valitsus ei kavatse aga niipea stabiliseerida naelsterlingi väärtust seoses kulla või mõne teise vääringu väärtusega. Hiljem, kui rahvusvaheline kaubandus muutub normaalseks ja tähtsamate vääringute pariteetid leiavad enam-vähem loomuliku taseme, on Briti valitsus nõus siduma taas naelsterlingi väärtust kulla väärtusega.

Seega ei lase Briti valitsuse esindajate seisukohad oletada senise kaubanduspoliitika aluste muutmist. See ei oleks ka kooskõlas Inglise — P. Am. Ühendriikide —

Prantsuse lepinguga vääringute kohta. Samal ajal ei ole ka loota, et Briti valitsus loobub seniseist sihtjoonist oma maa põllumajandussaaduste kaitsemisel, kuna see on ühenduses Briti kaitse- ning toitainetega varustamise kavaga.

Peakski takistatama end. kullablokimaade saaduste sissevedu Inglise, jääb Eesti sellest puutumata, kuna meie nende maadega ei võistle oma saaduste müügil (arvatud välja Holland, kuid karjasaadused käivad juba eriprogrammi piiresse).

Varakantsleri seisukoht, et naelsterling jääb vabaks vääringuks, laseb oletada, et Briti valitsus asub seisukohal, et naelsterling võrreldes teiste tähtsamate vääringutega ei ole veel leidnud oma loomulikku taset. Üldiselt ollakse arvamusel, et naelsterling on suhteliselt liiga kallis. Inglise — P. Am. Ühendriikide ja Prantsuse vahelisel läbirääkimisel vääringute lepingu asjus olavad briti esindajad suutnud teha selgeks, et senine ajalooline naelsterlingu ja dollari pariteet — £1 = \$ 4.86 3/4 ei esitavat normaalvahekorda nende kahe peavääringu vahel, vaid et pariteet £1 = \$ 4.40 ehk \$ 4.50 oleks õige vahekord.

Kullablokimaade vääringute devalveerimisest saadik on naelsterlingi väärtus võrreldes dollariga langenud \$ 5.06 — \$ 5.08-ilt \$ 4.88 — \$ 4.89-le, seega 4%. Viies taseme £1 = \$ 4.40-le — tähendaks see veel edasist 10%-st naelsterlingi odavnemist võrreldes dollariga. Skandinaaviariigid, kelle vääringud, samuti nagu Eestilgi on liidetud naelsterlingi külge, on nüüd naelsterlingi võimaliku langemise puhul tõsiselt mures, sest neis mais võiksid tõusta seega ostukaupade hinnad.

Igal juhul jätab manipuleeritud naelsterling Briti valitsusele ühe lisaabinõu selleks, et kaubanduspoliitika sihtjoonte muutmise võimaldada väliskaubandusvahekorrad korraldamist.

SOOME.**Soome-Tšehhoslovakkia kaubandussuhted.***Finnish-Czechoslovakian Trade Relations.*

Soome Tööstusliit esitas neil päevil valitsusele memorandumid, milles palutakse Soome poolt öelda ühes senine leping Tšehhoslovakkia, kuna see 1934. a. sõlmitud leping osutus väga ebaedukaks. Memorandumid põhjenduses on märgitud, et viimase 11 aasta jooksul oli Soome kaubavahetus Tšehhoslovakkia jätkuvalt passiivne, kusjuures Soome väljavedu sinna kõikus 0,2 milj. Smk. ja 12,7 milj. Smk. vahel, samal ajal, kui sissevedu sealt Soome kõikus 17,9 milj. Smk. ja 114,7 milj. Smk. vahel. L. a. toodi Tšehhoslovakkia kaupu 83,1 milj. Smk. eest, kuna müüdi sinna ainult 12,7 milj. Smk. eest. 1925. kuni 1936. a. 1. juunini ostis Soome Tšehhoslovakkia kaupu enam umbes 840 milj. Smk. eest. Soome on toodud peamiselt tööstustooted, nagu puuvillalõngu, puuvillakangaid, trikoo-, klaasi-, metallkaupu jne., milliseid valmistab suurem osalt ka oma tööstus. Tšehhoslovakkia kaubanduspoliitika oleval ettenägelikult korraldatud oma toodete turustamiseks välisriikidele, milleks riik annab toetust, küll pikaajaliste krediitide, küll lepingupoliitika jne. abil, kaitsedes samal ajal oma siseturgu kõrgete tollidega ja valuutakorraldustega, mille tagajärjeks on, et kaubandussuhetes teiste riikidega ei saa olla võrdsust. Eriti kannatavat

säärast olukorra all Soome, mis on üldiselt vabakaubandusmaa madalate tollitariifidega, seda enam, et praegukehtiv leping ei anna võimalusi tõhusate vastuabinõude tarvituselevõtmiseks. Tšehhoslovakkia kaupade turustamine on Soomele kahjulik oma tööstuse seisukohalt, sest selle arendamine ja selle toodete hinnad kannatavad tugeva võistluse all, kui ka kaubandussuhteile teiste välisriikidega, kes ostes Soomest enam võivad osutada õigusega erakordsele ostudele Tšehhoslovakkia. Uues kaubanduslepingus peaks tegema parandusi, mis väldiksid senise ebasuhtelise kaubavahetuse jätkamist. Eriti tulevat pidada silmas, et Tšehhoslovakkia naudib suuri edusid enamsoodustuse tõttu, kasustades näit. Inglisele antud tollialandusi riidelt jne. Lepingu ülesitlemine oleval ainuke tee asja korraldamiseks, sest korduvad tähelepanujuhtimised müügi-ostude reguleerimise vajadusele ei ole andnud tulemusi. Soome ei oleval üles öeldes kaubalepingut mingit riisikot, sest väljavedu Tšehhoslovakkiasse on minimaalne, kõne alla võiks tulla vast väiksemad raskused karjatoodete suhtes, mida veetakse aastas sinna umbes ca 6—7 milj. Smk., kuid võrreldes kahjuga liiga suurest sisseveost, on kaotus väikese tähtsusega.

Soome-Itaalia uus kaubandusleping. — Finnish-Italian Trade Agreement.

K. a. 28. IX sõlmiti Roomas uus ajutine kaubandusleping Soome ja Itaalia vahel kliiringkorralduse alusel, kehtivusega 6 kuud. Lepingu sõlmimise läbirääkimised olid visad, sest oli raskusi jõuda kokkuleppele lepingu aluste ja ulatuse kohta. Soome oli huvitatud paberi- ja tselluloosiekspordi jätkamisest, mis sanktsioonide ajal peagu lõppes, kuid vahepeal muutus olukord tunduvalt selletõttu, et Itaalia oma tselluloositoodang suurenes, kuid veel enam tähendas Austria võistlus, kes vallutas turud sanktsioonide tarvituse ajal, millega Austria ei ühinenud. Raskusi tegi ka Itaalia valuuta nappus. Soome oli samuti raskusi itaalia kaupade leidmiseks, mida oleks võinud võtta kaubavahetuse tasakaalustamise aluseks.

Kolm nädalat kestnud läbirääkimised andsid lõpuks siiski tulemuse, nii et võidi sõlmida leping 6 kuu peale. Soome ametlike esindajate väljenduste järgi tulevat pidada lepingut Soomele edukaks, sest Soome on saanud Itaalialt lepingu ajajärgu kohta 5 milj. liiri suuruse kontingendi, mis ositub järgmiselt: 3,25 milj. liiri kunstsiidtselluloosi, 750 000 liiri sulfaattselluloosi, 50 000 liiri munade ja 950 000 liiri teiste kaupade ostmiseks. Kliiring eeldab sealjuures, et ka Soome suurendab oma oste Itaaliast. Ses suhtes arvatakse, et võib anda Itaaliale suuremaid tellimisi puuvilja, soola, väävi ja teiste kaupade arvel, milliseid osteti senini Hispaaniast, sest Hispaania on praeguse koduõja tõttu oma müükides läinud tagasi.

Ostudest Itaaliast sõltub see, kui ruttu soome ärimehed saavad kätte oma külmunud rahad varemast aegadest. Liiri devalveerimise tõttu muutus olukord pisut soodsamaks ja see lubavat panna mõningaid lootusi kaubavahetuse suurendamiseks väljaspool kliiringut, kas kompensatsioonkaubanduse või litsentside alusel. Esialgu teeb soome ärimeestele raskusi kehtimapanud arvete õiendamise kord, mis jätab kursivahed ostja kanda, nii et kaubahind loetakse lõplikult tasutuks alles siis, kui müüja on

raha saanud kätte. Vahepeal asetleidnud kursikõikumised jäävad kõik ostja arvele, kes on kohustatud täiendavalt maksma sisse kursivahed, milliseid kauba vastuvõtmisel ei või kunagi näha ette. Olukord on küll vastastikune, kuid Smk kindluse juures ei olevat itaalia ostjail karta mingisuguseid kõikumisi, küll aga soomlastel. Et lepingus on nähtud siiski ette võimalused keskmise kursi hoidmiseks võimalikult ühtlasel tasemel, loodetakse edaspidi kursikõikumisist tekkinud vahede vähendamist miinimumini.

Soome-Saksa maksevahekorrad. — *Finnish-German Clearing.*

Kui läinud sügisel oli Soomele saada Saksalt kliiringu alusel umbes 90—100 milj. Smk., on praegune saldo Soome kasuks ainult ca 10 milj. Smk., mis tõendab, et Saksa on viimasel ajal suurendanud oste Soomest. Et Saksa erisaldol ostudeks Soomes on umbes samasugune summa, võib lugeda kauba-

vahetust tasakaalustatuks. Kui saldo Soome kasuks kaob ja tekib Saksa kasuks, on Saksa kohustatud suurendama oma oste Soomest. Praegune kliiringuleping lõpeb aasta lõpul, kuid senini ei ole veel teateid uutest nõupidamisist selle lepingu pikendamiseks või teise sõlmimiseks.

TAANI.

Taani majandus. — *Economic Conditions in Denmark.*

September oli taani majanduselus kõrgkonjunktuuri kuuks, ettevõtlikkus äritegevuses hoogus ja tõusev. Eriti heas seisundis oli laevandus, mille tegevus oli elav kõrgete prahihindade tõttu. Töötute arv oli madalam kui septembri kuul 1932. a. peale. Tööstuse toodanguindeks (1931=100) püsis augustis rekordkõrgusel — 134 (sept. 1935. — 123). Põllumajandusliku ekspordi võimalused olid soodsad ja hinnad kõrged. Nii tõusis nisuhind Tkr. 12.94 pro 100 kg, m. a. septembris kuni Tkr. 16.66 s. a. sept. ja sealihä Tkr. 1.56—1.76-ni. Eksportkaupade hulgihindade indeks oli 156 (sept. 1935. — 144). Samal ajal oli importkaupade hindade tõus 127—138. Põllumajanduse tasuvus on paranemas, mida tõendab talude sundoksjonite arvu vähenemine (sept. 1936. — 22, sept. 1935 — 56, sept. 1932. — 145).

Elava äritegevuse tõttu oli septembri väliskaubandus passiivne, kuid k. a. üheksa kuu bilans on passiivne vaid 36,6 milj. Tkr.-ga (1935. a. 9 kuu passiivsus — 43,4 milj. krooni). Ekspordi tõus langeb küll suurel määral Saksa arvele ja ei anna kliiringu töt-

tu Taanile valuutat vabaks kasutamiseks. Valuuta nappus Nationalbankenis annab end juba tunda, tööstus arvustab viimasel ajal taas teravamalt valuutakaitsekorraldust, kaevates toorainete puuduse üle. Kuid valuutatsentraali asemele ei olnud senini kellelgi soovitada midagi paremat, ehkki välisminister lubas neil päevil peetud kõnes, et valitsus võtab arutusele sellekohaseid ettepanekuid.

Välisminister kaitses oma kõnes valitsuse sõeostu Saksast, näidates, et ta oli müüja poolt asetatud seisundisse, kus ei olnud muud valikut. Taani loodab tänavu müüa Saksa 90 milj. Tkr. eest rohkem kui 1935., tuleb tal ka leppida Saksa suurendatud nõudmistega. Taani eksporditööstusel olevat häid võimalusi arenemiseks ka edaspidi, taani peekonile loodetavat töötada sisse turgu Ühendriiges.

Teraviljasaak oli tänavu halvem, kui l. a., mil see oli erakordselt hea.

Börsile ei avaldanud viimaseaja valuutamuudatused nimetamisväärt mõju. Obligat-

sioonid nõrgenesid kord kuulduse tagajärjel, nagu kavatses valitsus seada sisse kupongi-maksu, kuid on nüüd taas kindlad. Pariisis

noteeritavad taani aktsiad langesid pärast fr. devalveerimist, kuna nad olid kullapõgenemise ajal aetud ebaloomulikult kõrgele.

ROOTSI.

Või- ja piimahindade reguleerimine Rootsis. *Regulation of Butter and Milk Prices in Sweden.*

Rootsi ülemaalse meiereide ühingu poolt kindlaksmääratud võihinda tõsteti 2,40 Rkr. Tõenäoliselt jääb see hind kogu talveks.

Ühtlasi alandas valitsus piimalt võetavat maksu 0,015 Rkr-le per 1 l. Eeltoodu põhjuseks on piimahindade üldine tõus.

Rootsi kalaeksport Tšehhoslovakkiasse. — *Swedish Fish Export to Czechoslovakia.*

1935. a. saadeti esmakordselt Rootsit Tšehhoslovakkiasse katseks 12 tn kergelsoolatud räimi. Nüüd on sõlmitud kokkulepe 40

tn kaladele ning edasised saadetised järgnevad.

SVEITS.

Söögikartulite sisseveo suurendamine Šveitsis. *Increased Import of Food Potatoes to Switzerland.*

Šveitsi alkoholi-režii (Régie fédéral des alcools) otsusel 19. X s. a. lubatakse söögikartulite sissevedu võrreldes senisega märksa suurendada. Nimeilt lubati täiendavalt importida kartuleid firmadel, kes 1. a. ostsid müüsid sisemaisi kartuleid, proportsioonis 1 tn välismaisi kartuleid iga tn nende poolt ostetud või müüdud sisemaise kartulite kohta 1935. a. lõikusest.

Peale selle kaotati senine lisatoll söögikartuleilt 4 fr. 100 kg kohta, need käivad praegu ainult algtooli alla 2 fr. suuruses.

Šveitsi ühinemine ameerika-inglise-prantsuse valuuta-kokkuleppega. *Switzerland's Adherence to American-English-French Currency Agreement.*

Koostöö saavutamiseks ameerika, inglise ja prantsuse valuutareguleerimis-fondiga olevat Šveits ühinenud nimetatud riikide

vahelise valuuta-kokkuleppega, kohustudes müüma kulda samul tingimusil.

LÄTI. Riikliku metallitehase edu Lätis. — *Success of State Metal Works in Latvia.*

Mõne aasta eest riigi kätte võetud Lii-bavi traadivabrik (end. Böckeri tehas) töötab praegu 1200 töölisega. Päevas valmistatakse ca 56 tn rauakaupa. Kuna vabrik

kasustab riiklikku kaitset oma kaupade turustamisel, ei ole tal sel alal raskusi. Töötleamiseks vajalikku toorrauda saadakse suures määral vanust laevakeredest.

A.-S.

„Rotermann'i Tehased“

Jahuveskid ● Leivatööstus

ESINDUSED:

„Opel“ autod

„Oldsmobile“ autod

„La Salle“ autod

„Krupp“ autod

„Continental“ kummid

Juhatus: Tallinnas ● Osakonnad: Tartus, Viljandis, Narvas

Teadaanne

seakasvatatajatele.

Käesolevaga teatame, et Eksporttapamajad jätkavad endiselt elussigade kokkuostmist ekspordiks piiramata arvul.

Vastu võetakse

hästi toidetud sigu.

Kuna praegu kokkutoodavad sead on liiga kerged, tuleb sigu hoolega raskemaks nuumata.

Väljamaksu hind 58 s. eluskaalu kg.

Soovitav eluskaal 120—130 kg.

Gingimused:

Eluskaalu alammäär 105 kg.

Eesti Peekoni Eksportühisus.